

Gjensyn med speiderhytta i Estenstadmarka

Av Tor Hernes

Turgåere og orienteringsløpere har sikkert kommet over rester etter ei hytte eller ei bu oppe i åsen nord for Lomtjønna i Estenstadmarka, og kanskje undret seg over hva denne ruinhaugen gjemmer av historie.

Våren 2018 hadde klassen 5gr fra Strinda kommunale høgre almenkskole, som var russ i 1950, sin årlige gjensyns-sammenkomst i Trondheim. Vi var imidlertid bare 9 som kunne møtes nå etter så mange år. Praten går selvsagt om gamle dager ved en slik anledning. Ved en innskyttelse kastet en av de tilstedeværende fram følgende spørsmål: «Jeg lurer på hvordan det står til med hytta vi bygde i Estenstadmarka, står den ennå, eller er det i det minste spor etter den?»

Det var to av oss tilstedeværende, Per Lyse¹ og jeg, som var med og bygde hytta i 1945-1947. Vi var speidere i 8. Trondheim tropp, sammen med en gjeng fra strøket Tyholtvegen – Asbjørnsens gate. Vi bodde i Strinda, men denne troppen rekrutterte også fra Strindheim-Tyholt. Vi var fordelt på patruljene Bever og Oter. Nå var det ikke troppen som tok initiativet til byggingen, det skjedde nok mere som et resultat av virketrangen til «guttene i gata».

Krigen var nettopp slutt, en tid med forbud, mørke gater, ingen organisert fritidsaktivitet, hverken idrett eller speiding. Skøytebanen på Rosenborg stengte ved mørkets frambrudd. Ungdommen var vant til å greie seg selv. Da

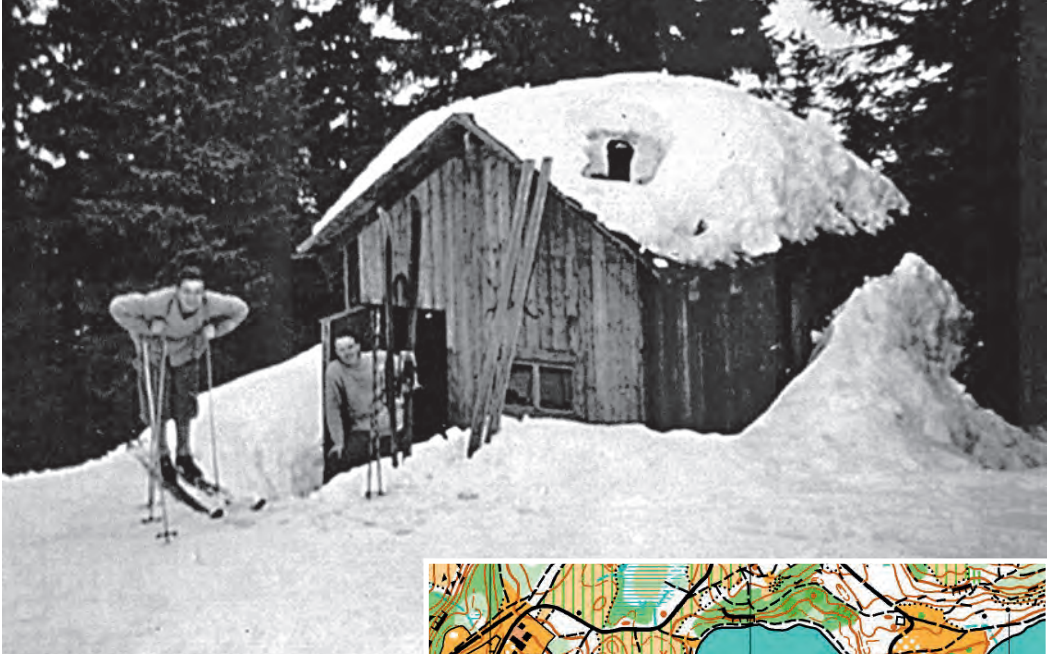
freden kom, var det mye uforløst energi, alle ville bli med på fotballag, og mange ville bli speidere.

De fleste av oss i gjengen var rundt 14 år, men det var en litt eldre speider, min nabo i Asbjørnsens gate, Arnt Johan Wiig, som fikk det hele organisert. Jeg kom ikke med før i 1946, men jeg er sikker på at det var han som greidde å få tildelt en mindre tyskerbrakke i Skyåsvegen, sørget for transport av materialene derfra og så langt bilvegen rakk ved Bekken gård. Han tok seg nok også av det formelle med grunneiartillatelse og tomt. Arnt ble ikke med på arbeidet etterpå.

Så forløp det måneder med bæring av bjelker og panelbord på våre relativt små rygger nesten 200 høydemeter opp til tomta nord for Lomtjønna. Vinduer og en ovn ble også båret oppover. Jeg husker ikke hvor mange dagsverk det ble, eller hvor mange uker vi strevde. Ikke å forglemme at vi måtte sykle eller gå på ski hjemmefra hver gang vi skulle opp for å bære materialer eller snekre.

Selve byggingen var selvsagt morsomme-re. Hytta fikk utvendig og innvendig panel med mose imellom, to vinduer og ovn, samt hems ovenpå med et lite vindu. Hytta var bygd som «vinterbolig», vi overnattet med mange kuldegrader ute og vekslende temperatur inne, avhengig av fyring.

¹ I skolens klasseliste står han oppført som Peter Knut Lyse, Red. anm.

Hytta i 1948. Per og Arne Lyse, Per på ski. Foto: Tor Hernes.

Hytteruinen er tegnet inn på Wings orienteringskart over området – se pil. Estenstad-dammen og Tømmerboltdammen vises øverst på kartet. Takk til Wing orienteringsklubb for bilde av kartutsnitt.

Restene av hytta i 2018. Foto: Tor Hernes.

Jeg husker ikke hvor lenge vi brukte hytta. Speiderpatroljene ble snart oppløst, og da gymnaset var fullført, ble det militæret og spredning av «eierne». Om speidertroppen overtok ansvaret for hytta, vet jeg ikke. Troppsledelsen var som nevnt ikke engasjert i denne hytta.

Tilbake til 2018. I løpet av kvelden slo det meg at jeg burde dra opp i Estenstadmarka og se om jeg fant spor av hytta. Per reiste videre, og skulle snart tilbake til USA, hvor han bor. Dagen etter hadde jeg fortsatt noe tid i Trondheim før retur til Halden. Jeg kjørte opp til parkeringsplassen før stigningen oppover til Estenstadmarka. Etter 70 år er mye forandret, men jeg husket retningen og stiene den gang. Det var flere turgåere i området, og jeg spurte meg fram mot Lomtjønna.

I bakkene oppover ble jeg imponert over at her bar vi ei hel hytte oppover. I mitt åttisjuende år er jeg vel heller ikke så sprek som i mitt femtende.

Da jeg mente å være i nærheten, kom det

heldigvis en orienteringsløper som var på jakt etter turorienteringsposter. Han så at jeg sto der noe rådvill, og innledet en liten samtale om at «her er det mange turorienteringsposter å finne». Jeg sa at jeg ikke lette etter slike, men ei hytte som jeg var med på å bygge for 70 år siden. Da sa han: «Ja, men restene ligger jo like inne i skogen her!»

Jeg gikk takknemlig for hjelpen i den påviste retningen. Her var ingen sti, men etter et par hundre meter og litt leting sto jeg ved målet. Her var tydelig rester etter vegger og ovn. En åpen slette foran hytta var der fortsatt. Fornøyd tok jeg flere bilder, som jeg ekspederte til min kollega i USA så snart jeg kom hjem.

Jeg fikk fram kart over Estenstadmarka, og fant at hytta lå ca. 370 meter over havet, 400 meter nord for Lomtjønna. Hyttespørsmålet var løst, men litt dårlig samvittighet snek seg inn: Burde vi ha ryddet opp etter oss?

Tor Hernes, f. 1931, siv. ing. fra NTH i 1957, pensjonert i 1996 som driftssjef for Haldenreaktoren.